

NASTAVNI PROGRAM

1. Osnovi ekonomije

Četverogodišnji studij: 90 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 90 (P) + 60 (V)

Uvod. Šta je ekonomija? Osnovi problemi ekonomske organizacije. Tehnološke mogućnosti društva. Zakon opadajućih prinosa. Novac i kapital. Novac – razmjena. Tržište i država u modernoj privredi. Ekonomska uloga države. Osnovni elementi ponude i tražnje. Proizvodnja i organizacija preduzeća. Analiza troškova. Ponuda i određivanje cijena na tržištima potpune konkurencije. Obrasci nepotpune konkurencije. Raspodjela dohotka i teorija granične produktivnosti. Nadnice i tržište rada. Tržišna i privredna efikasnost. Organičenje i manjkavost tržišta. Država i privreda. Ciljevi i instrumenti u makroekonomiji. Agregatna ponuda i potražnja. Mjerenje nacionalnog proizvoda i dohotka. Potrošnja i investicije. Potrošnja i štednja. Osnove agregatne ponude i tražnje. Model multiplikatora. Fiskalna politika u modelu multiplikatora. Suština novca – razvoj i funkcije. Bankarstvo i ponuda novca. Centralno bankarstvo i monetarna politika. Teorija ekonomskog rasta. Konjunktorni ciklus. Inflacija – izvori, uticaj, troškovi. Fiskalna politika. Pitanja ekonomske stabilizacije. Brzina opticaja i monetarizam. Racionalna očekivanja. Teorija međunarodne trgovine. Ekonomija zemalja u razvoju.

2. Poslovna matematika

Četverogodišnji studij: 75 (P) + 75 (V)

Dvogodišnji studij: 75 (P) + 60 (V)

Osnovni pojmovi teorije skupova. Skupovi brojeva. Funkcija jedne realne promjenljive. Beskonačni nizovi i redovi. Granična vrijednost i neprekidnost funkcije. Neodređeni oblici. Izvod i diferencijal funkcije. Pravila diferenciranja. Izvodi elementarnih funkcija. Linearna aproksimacija. Aproksimacija polinomom drugog i višeg reda. Asimptote funkcije. Intervali monotonosti i ekstremne vrijednosti funkcije. Konkavnost, konveksnost i prevojne tačke funkcije. Crtanje grafika funkcije. Integralni račun. Neodređeni integral i njegove osobine. Metode integracije u neodređenom integralu. Određeni integral i njegove osobine. Diferenciranje određenog integrala po donjoj i gornjoj granici integracije. Rimanov integral. Integracija nekih racionalnih, trigonometrijskih i iracionalnih funkcija. Funkcije sa dvije i više nezavisno promjenljivih. Parcijalne derivacije prvog i višeg reda. Linearna aproksimacija i deferencijali. Lokalne ekstremne tačke. Test za određivanje prirode ekstremnih tačaka.

Elementi linearne algebre. Osnovni pojmovi obračuna prostih kamata. Osnovni pojmovi obračuna složenih kamata. Kvantitativno obuhvatanje pojedinačnih uloga. Izračunavanje elemenata računa periodičnih uplata. Izračunavanje elemenata računa rente. Modeli amortizacije zajma. Osnovni pojmovi zajmova podijeljenih na obveznice. Amortizacija zajma koji se isplaćuje s ažijom i disažijom. Lutrijski zajmovi. Konverzija zajma. Osnovni pojmovi aktuarske matematike. Primjena računa vjerovatnoće na ljudski život. Lične rente. Osiguranje za slučaj smrti. Osiguranje za dvije osobe.

3. Tehnologija sa poznavanjem robe

Četverogodišnji studij: 45 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 45 (P) + 30 (V)

Uvod. Osnovne karakteristike savremenog ekonomskog razvoja. Tehničko-tehnološki progres i ekonomski razvoj. Definicije pojmova i kategorija. Etape tehničkog napretka. Karakteristike savremene naučno-tehnološke revolucije. Primjena razvojnog modela zasnovanog na koncepciji intezivnog ekonomskog razvoja. Razvoj nauke i povezivanje nauke i procesa reprodukcije. Promjene na području obrazovanja. Promjene u privrednoj strukturi. Osnovni aspekti promjena u razvoju proizvodnih snaga u eri naučno-tehnološke revolucije. Proces stvaranja i primjene tehničko-tehnološkog napretka. Izvori tehničkog napretka u savremnom svijetu. Monopolizacija izvora tehničkog progressa. Oblici transfera tehnologije. Negativne posljedice tehnološkog progressa – ekološki problemi. Privredni razvoj u uslovima tehnološke zavisnosti (izbor tehnologije, adaptacija transferisane tehnologije). Perspektive razvoja.

4. Poslovanje preduzeća i preduzetništvo

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Pojmovno definisanje preduzeća kao predmeta izučavanja. Ekonomika kao nauka o privrednim preduzećima: osnovni stavovi, stavovi o faktorima proizvodnje, stavovi o faktorima odlučivanja, stavovi o upravljanju preduzećem. Procesi poslovanja preduzeća: a) ekonomski procesi, i b) procesi finansiranja. Subjekti poslovanja preduzeća. Metode poslovanja preduzeća. Historijat razvoja poslovanja preduzeća. Preduzeće: osnivanje, registracija, poslovno udruživanje, životni ciklus. Historijat razvoja preduzeća u BIH. Vlasnička pretvorba preduzeća u BIH. Preduzetnik i preduzetništvo. Sredstva preduzeća. Ekonomika elemenata radnog procesa. Troškovi. Poslovni rezultati. Ekonomski uspjeh poslovanja i njegova mjerila. Poslovna politika preduzeća. Ekonomika investicija.

5. Poslovna informatika

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 75 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Nastanak i razvoj informatike kao nauke. Informacija – osnovni fenomen informacijskih nauka. Informacijsko društvo. Informacijski sistemi. Arhitektura i organizacija kompjutera kao sistema. Hardver i softver kompjutera. Galerija Microsoftovih softvera. Matematičke osnove kompjutera. Korištenje kompjutera. Proces programiranja. Osnovni koncepti organizacije podataka. Osnovni koncepti baza podataka. Ciljevi projektovanja baza podataka. Različiti pristupi projektovanju baza podataka. Analiza informacionih sistema (IS). Projektovanje informacionih sistema. Windows. DOS 6.2. Windows 95 . WINDOWS 98. MS Word. MS Excel. Internet.

6. Poslovna statistika

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Uvod. Pojam i zadatak statistike. Osnovni statistički pojmovi. Statističko istraživanje. Statističke serije i tabele. Uloga računara u statistici. Statistička analiza na bazi potpunog posmatranja. Analiza jedne pojave. Analiza odnosa više pojava (korelacija i regresija). Kombinatorika i vjerovatnoća. Statistička analiza na bazi nepotpunog posmatranja. Osnovni skup i uzorak. Sistem statističkih publikacija u BIH i u međunarodnim organizacijama.

7. Sociologija

Četverogodišnji studij: 60 (P)

Dvogodišnji studij: 60 (P)

Postanak i razvoj sociologije kao posebne nauke, njen značaj i porijeklo u filozofiji. Predmet i sadržaj sociologije, te njeni glavni predstavnici i teorijski pravci. Metode i tehnike istraživanja u sociologiji. Pregled savremenih socioloških teorija i njihovo značenje. Društvo, društvene pojave, procesi i odnosi. Historijski tok i dinamika društvenog razvoja. Opći pristup državi i društvu. Idealističke, teološke i ugovorne teorije o nastanku države. Tipovi i oblici državne vlasti. Moć i vlast u društvu. Demokratija i društvo. Povijest demokratije. Izvorna i predstavnička demokratija. Izbori - osnova legitimiranja vlasti. Društvo, društvene suprotnosti, društvene grupe, organizacije i institucije. Pleme, narod, nacija, Neka teorijska stajališta o određenju nacije. Porodica, opći pogled na prirodu i funkcije porodice. Teorijske koncepcije o porodici. Tipovi porodice u Bosni i Hercegovini. Inokosna ili industrijska porodica. Pravo na izbor i rastavu braka. Žena i društvo. Klase, kaste, staleži. Političke stranke, interesne političke grupe i profesionalna udruženja. Društva u tranziciji. Historijski razvoj. Prvobitna društva. Industrijska društva. Civilna društva. Post-moderna ili post-industrijska društva. Evropska unija. Društveni pokreti i društveni sukobi. Oblici društvenih sukoba. Rat kao najteži oblik društvenog sukoba. Religija i društvo. Tipovi i funkcije religije. Proces sekularizacije. Problemi prostora. Plansko-urbani i ekološki problemi stanovanja. Problemi rada, zaposlenost i siromaštvo.

8. Tjelesni i zdravstveni odgoj

Četverogodišnji studij: 15 (P) + 45 (V)

Dvogodišnji studij: 15 (P) + 45 (V)

Upućivanje studenata u sadržaje samovježbanja i samokontrole. Izbor sadržaja, metoda i načina rada na tjelesnom razvoju i razvoju tjelesnih sposobnosti; svrstavanje u homogene grupe prema stupnju usvojenosti znanja i osnovne sportske pripreme. Teorijska priprema. Snaga i metode treniranja; brzina, aerobna izdržljivost; ishrana i energetska potrošnja. Program sportske pripreme i dopunskih aktivnosti. Sadržaj odbrambenog značaja; dopunske aktivnosti i druge aktivnosti; sportska priprema za natjecanje. Snimanje stanja tjelesnog razvoja, sposobnosti i usmjerenosti sportsko-motoričkih znanja. Vrednovanje i ocjenjivanje. Testiranje tjelesnih sposobnosti. Teorijske i praktične upute za samostalne aktivnosti studenata. Upute i preporuke za buduće tjelesne aktivnosti i aktivno bavljenje sportom i sportskom rekreacijom.

9. Osnovi računovodstva

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Pojam i uloga računovodstva u savremenim uslovima. Klasifikacija računovodstva. Knjigovodstvo kao sistem. Historijski razvoj knjigovodstva. Sistemi knjigovodstva. Knjigovodstvo, kameralno knjigovodstvo, konstantno knjigovodstvo, dvojno knjigovodstvo. Računovodstvena načela i računovodstveni standardi. Sredstva i izvori sredstava. Dokumentacija u knjigovodstvu. Bilans. Pojam i vrste bilansa. Sadržaj bilansa i principi kojih se treba pridržavati pri unošenju bilansnih pozicija. Poslovni događaji i njihovi uticaj na bilans. Četiri grupe poslovnih događaja koji djele sredstva i izvore sredstava. Rashodi i prihodi i njihov uticaj na bilans. Knjigovodstveni računi (konta). Forma, sadržaj, principi, klasifikacija. Poslovne systemske knjigovodstvene evidencije. Hronološka evidencija. Metode knjigovodstva. Greške u knjigovodstvu. Blagajničko knjigovodstvo. Žiro-račun i prelazni žiro-račun. Instrumenti objezbeđenja plaćanja. Knjigovodstvo stalnih sredstava: pribavljanje, trošenje i otuđivanje; vremenska i funkcionalna amortizacija, investiciono održavanje i rekonstrukcija. Knjigovodstveno obuhvatanje zaliha sirovina i materijala u magacinskom, materijalnom knjigovodstvu. Evidencija zaliha po planskim i stvarnim nabavnim cijenama. Knjigovodstveno obuhvatanje sitnog inventara. Knjigovodstveno obuhvatanje troškova. Homogenost i integralnost troškova. Prirodna mjesta nastajanja i nosioci troškova. Sistemi obračuna troškova. Metode obračuna troškova. Zalihe gotovih proizvoda i robe. Zaključni list i zaključno knjiženje. Prihodi i rashodi. Homogenost i integralnost prihoda i rashoda. Finansijski rezultati. Jednoobrazno knjigovodstvo i kontni plan.

10. Menadžment makroekonomskog okruženja

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Uvod. Osnovni pojmovi iz makroekonomije. Agregatna ponuda i potražnja - krivulja agregatne ponude i potražnje. Mjerenje nacionalnog proizvoda i dohotka. Potrošnja i štednja. Funkcija potrošnje. Granična sklonost potrošnji. Investicije - pojam, vrste, motivi investiranja. Krivulja potražnje za investicijama. O teoriji agragatne tražnje. Teorija akceleracije. Determinante agragatne ponude i potražnje. Model multiplikatora. Fiskalna politika u modelu multiplikatora. Determinacija proizvodnje u otvorenim privredama. Poslovni ciklusi. Savremena teorija inflacije. Nezaposlenost. Dileme antiinflatone politike. Ekonomska teorija i koncepcija ekonomske politike. Osnovni elementi ekonomske politike. Ekonomika zemalja u razvoju. Analiza privrede BiH (stanovništvo, prirodni resursi, dostignuti nivo razvijenosti, ekonomska politika i pravci - mogućnosti budućeg razvoja).

11. Menadžment informacioni sistemi

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Osnove sistemskog pristupa preduzeću i proizvodnji kao podsistemu preduzeća. Trendovi automatizacije i informatizacije proizvodnje. Kompjuterski integrisana proizvodnja (CIM). Sistem planiranja i upravljanja proizvodnjom. Kompjuterski podržano projektovanje (CAD). Kompjuterski podržano tehnološko planiranje

proizvodnje (CAP). Kompjuterski podržano izvršenje proizvodnje (CAM). Kompjuterski podržano osiguranje kvaliteta (CAQ). Kompjuterski podržano uredsko poslovanje (CAO). Izgradnja savremenih CIM sistema. Obračun, statistika i analiza proizvodnje. ACCESS. Računovodstveni IS (RINIS). Finansijski IS (FINIS).

12. Poslovno pravo

Četverogodišnji studij: 60 (P)

Dvogodišnji studij: 45 (P)

Pojmovi države i prava. Pravna norma. Pravni odnos. Pojam pravnog sistema. Komparativni pregled pravnih sistema. Pojam pravnog akta. Podjela pravnih akata. Ustav. Zakonska, podzakonska i sudska akta. Opšta pravna akta. Pojedinačna pravna akta. Osnovi obligacionog prava. Vrste obligacija. Subjekti obligacionih odnosa. Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću. Javno trgovačko društvo. Komanditno društvo (mješoviti ortakluk). Društvo sa ograničenom odgovornošću. Akcionarsko društvo (osnivanje, poslovanje, upravljanje, učešće u dobiti ili riziku i gubitku, forme prestanka članstva). Atributi i registracija poslovnih subjekata. Pravni mehanizam. Oblici pravnog prometa i zastupanja.

13. Tržište i cijene

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Teorija tržišta kao naučna disciplina. Društvena reprodukcija. Tržišni i netržišni regulatori reprodukcije. Pojam i uloga tržišta. Tipologija tržišta. Metodologija i struktura tržišta. Tržišni faktori. Teorija potreba. Teorija cijena. Faktori i struktura cijena. Relativni odnosi među cijenama. Vrste cijena. Politika cijena. Teorija vrijednosti. Objektivna teorija cijena. Teorija normalne cijene. Neoklasična teorija. Monetarizam. Kejnezijanizam. Neoliberalizam.

14. Monetarna ekonomija (Monetarno-devizni menadžment)

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Fenomenologija novca. Nastanak, pojam i vrste novca. Savremeni novac. Ekonomski značaj novca. Monetarne teorije. Osnovni koncepti monetarne (ne)ravnoteže. Inflacija i deflacija. Deflacija i reflacija. Stagflaciona neravnoteža. Finansijska tržišta. Pojam i tipologija finansijskih tržišta. Tržište novca. Tržište kapitala. Determinacija kamatne stope. Analiza cijena finansijskih aktiva. Portfolio analiza. Finansijske institucije. Banke vs. nebankarske fin. institucije. Pojam i vrste banaka. Bankarske transakcije. Poslovna politika banke. Nacionalni bankarski sistemi. Vrste nebankarskih finansijskih institucija. Međunarodni aspekti novca. Međunarodna plaćanja. Devizni kursevi. Devizno tržište. Platni bilans. Međunarodne finansijske institucije i tržišta. Međunarodna likvidnost. Emisija novca i sistemi plaćanja. Depozitni multiplikator. Monetarni multiplikator; Ekonomski aspekti emisije novca. Papirni vs. elektronski instrumenti plaćanja. Osnovni koncepti monetarne politike (pojam; indikatori; objekt; instrumenti; efikasnost). Potencijalni efekti monetarne politike.

15. Poslovna etika

Četverogodišnji studij: 45 (P)

Etičko rasuđivanje u biznisu (složenost problema etike u poslovanju, poslovni odnos i moralnost, rasuđivanje u biznisu; moralni izbor; različitost stajališta i moralna učenja - glavne etičke teorije; ključni faktori uticaja na rasuđivanje i ponašanje u biznisu, kultura i poslovna "klima" - različiti sistemi vrijednosti; (opće) prihvaćeni etički principi i vrijednosti u poslovanju). Primjena i ignorisanje etičkih principa u poslovanju (pravda i ekonomski sistem - globalni aspekt; kapitalizam i moralni minimalizam; etika na tržištu - pojavnici oblici - monopol, nelojalna konkurencija; etika i zloupotreba u biznisu - u glavnim sferama poslovanja; praktična iskustva o korisnosti etičke prakse - poslovni ugled..., posljedice ignorisanja etičkih načela u poslovanju - nezaposlenost, glad, ekološki i drugi problemi). Regulacija ponašanja učesnika i zaštita potrošača i okruženja (zahtjevi javnosti - neophodnost kvalitetne regulacije; reagovanje korporacije, društvene promjene i etičko investiranje; etika i motivacija na radu - prava zaposlenih, dohoci itd.; profesija, posao i etički kod ponašanja; etički standardi i kodeksi poslovanja; zaštita potrošača i okruženja - oblici, mehanizmi i sredstva regulacije; dometi i iskustva međunarodne zajednice, aktuelno stanje i regulacija na tržištu BiH; mogući pristupi u jačanju etike poslovne prakse). Etička poslovna praksa - imperativ uspješnog poslovanja.

16. Strani poslovni jezik I

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Cilj izučavanja predmeta je: a) proširenje znanja iz gramatike; b) povećanje fonda riječi; c) slobodno usmeno i pismeno izražavanje; d) razumijevanje i čitanje kompleksnijih struktura; f) unapređenje svakodnevne konverzacije.

17. Osnovi poslovnog menadžmenta

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Menadžment: teorija, nauka i praksa. Pojam, priroda i svrha menadžmenta. Sistemski koncept menadžmenta. Menadžment: nauka ili vještina. Funkcije menadžmenta. Razvoj teorije menadžmenta. Pristup razvoju menadžmenta. Menadžment i društvo: vanjsko okruženje, odgoj i etika. Novi doprinosi misli o menadžmentu. Funkcija menadžera. Osnove svjetskog menadžmenta. Planiranje. Organiziranje. Kadrovanje. Rukovođenje. Kontrolisanje.

18. Poslovno računovodstvo

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Jednoobrazno računovodstvo i kontni planovi. Stalna sredstva, upisani a neuplaćeni kapital. Zalihe. Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročna vremenska razgraničenja. Troškovi. Obračun troškova proizvodnje i učinaka (proizvoda i usluga). Sistemi obračuna troškova i kalkulacije cijene koštanja. Kapital i rezerve. Obaveze.

Prihodi i rashodi. Finansijski rezultat (Dobitak i gubitak, obračun i raspodjela dobitka, načini pokrića gubitka, gubitak iznad visine kapitala, finansijski izvještaji - bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o gotovinskim tokovima, promjene u kapitalu, računovodstvene politike i zabilješke uz finansijske izvještaje). Klasa procesnih računa - slobodna klasa (funkcija, formiranje i gašenje računa). Vanbilansna evidencija. Kodeks računovodstvenih načela i Računovodstveni standardi Federacije Bosne i Hercegovine (obrada svih računovodstvenih načela i računovodstvenih standarda koji se nalaze u primjeni u Federaciji Bosne i Hercegovine).

19. Fiskalni sistem

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Dvogodišnji studij: 45 (P) + 30 (V)

Osnovni koncepti javnih finansija. Predmet, determinante i funkcije javnih finansija. Javne potrebe, javna dobra i usluge. Međuzavisnost ekonomske razvijenosti i resursa za podmiranje javnih potreba. Javni rashodi (pojam; načela; vrste; rast; vidovi alokacije i distribucije; tendencija centralizacije; metode vrednovanja; efekti). Fiskalni oblici javnih prihoda. Pojam i vrste javnih prihoda. Fiskalni vs. nefiskalni prihodi. Opšte karakteristike poreza. Ciljevi i elementi oporezivanja. Osnovni koncepti poreskog sistema. Direktni vs. indirektni porezi. Višestruko oporezivanje. Evazija poreza. Prevaljivanje poreza. Principi i efekti oporezivanja. Savremeni poreski sistemi. Poreski sistemi u federalnim državama. Doprinosi. Takse. Parafiskaliteti. Nefiskalni oblici javnih prihoda. Pojam, vrste, efekti, tehnika i savremeni aspekti javnog kredita. Prihodi od javne imovine. Pokloni kao javni resurs. Budžet (pojam; principi; procedura). Fiskalna politika. Javne finansije u BiH. Sistem javnih rashoda u BiH. Sistem javnih prihoda u BiH. Budžetska procedura u BiH.

20. Organizacija preduzeća

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Organizacija: nauke ili vještina. Razvoj organizacije. Organizacijski zadaci i ciljevi. Određenje organizacijske strukture. Oblici organizacijske strukture (funkcionalna, matična, projektna i kombinovana). Organizaciona dinamika-promjene. Organizacioni sistemi stabilne ravnoteže. Pojačavanje, povratna veza i složenost organizacijske strukture. Neprekidna promjena i poslovno odlučivanje – KRIZA. Istodobna praksa svakidašnjeg i nesvakidašnjeg upravljanja i organizovanja – HAOS. Preuzimanje uloga u formalnoj hijerarhiji – STABILIZACIJA. Preuzimanje uloga u neformalnoj mreži malih skupina. Budućnost organizacije.

21. Operaciona istraživanja

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 60 (V)

Primjeri funkcionalne zavisnosti u ekonomiji. Osnovne ekonomske funkcije. Primjena izvoda u ekonomskoj teoriji. Elastičnost funkcije i njeno izračunavanje. Elastičnost ukupnih proizvodnih troškova. Traženje funkcije graničnog i funkcije prosječnog prihoda. Diskriminacija cijena. Funkcija proizvodnje. Optimalna kombinacija utroška faktora proizvodnje. Funkcija korisnosti ili zadovoljstva. Granična korisnost.

Troškovne krive. Programiranje zaliha. Mrežno planiranje. Osnovni pojmovi. Analiza vremena i analiza troškova u mrežnom planiranju. Uslovna optimizacija. Metod supstitucije i Lagrangeov metod multiplikatora. Ekonomska interpretacija Lagrangeovog multiplikatora. Primjena uslovnog ekstrema u ekonomiji. Linearno programiranje. Simpleks metoda. Dualitet. Dualni program. Analiza aktivnosti: mikronivo i makronivo.

22. Finansijska tržišta

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Makrofinansijska struktura i finansijska tržišta (makrofinansijska struktura i novčana akumulacija; finansijska tržišta vs. finansijske institucije; tipologija finansijskih tržišta). Osnovni koncepti tržišta novca (pojam; organizacija; dnevni vs. terminski novac banaka; tehnologija međubankarskih kupoprodaja novca; primarna emisija hartija od vrijednosti tržišta novca; sekundarno tržište hartija od vrijednosti tržišta novca). Devizno tržište (osnovni koncepti; korespondentski i kontokorentni odnosi banaka kao osnov tržišta; međubankarski devizni depoziti; motivi, vrste i tehnologija kupoprodaje deviza; devizni rizici i njihovo pokrivanje). Kretanja na tržištu novca (uticaj mjera monetarne politike; faktor varijacija emisije hartija od vrijednosti privatnog izdanja; uticaj platnobilansne neravnoteže; ostali faktori tržišnih kretanja). Osnovni koncepti tržišta kapitala (pojam; organizacija; investitori kao tržišni učesnici; korisnici kapitala kao tržišni učesnici; posrednici na tržištu; uloga države na tržištu; pojam efekata; efekti sa fiksnim prihodom; efekti sa varijabilnim prihodom; mješoviti oblici efekata; tehnologija poslovanja na tržištu kapitala; poslovi emisije i plasmana efekata; trgovina efektima; poslovi depoa efekata). Berze efekata (pojam; organizacija; poslovanje; terminski poslovi; fjučers; opcije). Kretanja na tržištu kapitala (berzanske oscilacije; oscilacije kurseva obveznica; oscilacije kurseva akcija)

23. Strani poslovni jezik II (Strani poslovni jezik)

Četverogodišnji studij: 45 (P) + 45 (V)

Dvogodišnji studij: 45 (P) + 45 (V)

Izučavanjem predmeta studenti treba da: a) utvrde i prošire stečena znanja iz jezika; b) usavrše pismeno i usmeno izražavanje na stranom jeziku, s posebnim akcentom na jezik struke; c) upoznaju termine iz poslovne korespondencije na stranom jeziku; d) budu osposobljeni za samostalno služenje stručnom literaturom na stranom jeziku.

24. Marketing

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Pojam i pojava tržišta (vrste tržišta, funkcije tržišta i segmentacija tržišta). Istraživanje potreba, potražnje i faktora koji djeluju na potražnju. Instrumenti marketinga (proizvod, cijena, promocija i distribucija). Izučavanje motiva potrošača, donošenje odluke o kupovini, modeli ponašanja potrošača. Organizacija marketinga, planiranje marketinških aktivnosti, kontrola i revizija marketinških aktivnosti.

25. Finansijsko izvještavanje i analiza

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 45 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Priprema i prezentacija finansijskih izvještaja za društva sa ograničenom odgovornosti. Priprema konsolidovanih finansijskih izvještaja. Uvodna razmatranja analitičkog ispitivanja. Pojavni oblici i vrste analize. Pretpostavke za analizu. Metode analize - osnovne i specijalne. Faktori smetnji u komparativnoj analizi. Modeli organizovanja i tehnika analitičke službe u preduzeću. Analiza finansijskih izvještaja. Teorije bilansa. Analiza finansiranja, likvidnosti i solventnosti. Analiza stalnih sredstava. Analiza obrtnih sredstava. Analiza radne snage. Analiza produktivnosti. Analiza ekonomičnosti. Analiza rentabilnosti.

26. Spoljnotrgovinsko poslovanje

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Akteri u međunarodnoj trgovini. Udruženja i savezi preduzeća u međunarodnoj trgovini. Transnacionalne kompanije u međunarodnoj trgovini. Udruženja zemalja izvoznica, međunarodni robni sporazumimeđunarodne studijske grupe, integralni program i zajednički fond za sirovine. Svjetska trgovinska organizacija. Vrste stranih firmi po osnovnoj djelatnosti u međunarodnoj trgovini. Priprema, zaključenje i realizacija spoljnotrgovinskih poslova. Međunarodni sajmovi, izložbe, aukcije i robne berze. Centri za svjetsku trgovinu. Reeksport, replasman. Kompenzacioni i ostali vezani poslovi. Međunarodni inženjering. Forme proizvodne saradnje sa inostranim partnerima. Međunarodni lizing, franšizing, faktoring i forfering. Vrste cijena u međunarodnoj trgovini. Pojam makro i mikro međunarodne konkurentnosti. Cijene, kvalitet i ostali faktori međunarodne konkurentnosti.

27. Menadžment ljudskih resursa

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Upravljanje i razvoj timova (Organizacija rada. Uloga menadžera. Ponašanje pojedinca i grupe. Upravljanje timom. Uspostavljanje ciljeva. Autoritet, odgovornost i predlaganje. Uspostavljanje standarda i uspješnost upravljanja.). Zapošljavanje i selekcija kadrova (Proces zapošljavanja i selekcije kadrova. Efikasnost zapošljavanja kadrova. Opis posla i specifikacija osoblja. Analiza posla. Metodi selekcije kadrova. Intervju kod selekcije. Jednake mogućnosti i upravljanje razlikama.). Obuka i razvoj kadrova (Proces obuke. Produžena obuka. Efikasna obuka. Procjena kompetentnosti. Provođenje intervjua za procjenu. Individualne vještine i razvoj. Upravljanje u vezi sa sigurnosti i zaštitom na radu.). Motivacija i liderstvo. Efektivna vježba komunikacije (Rad sa ljudima. Komunikacija. Uloga savjetovanja. Kontrola konflikata. Disciplina.).

28. Strateški menadžment

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Osnovni koncepti strateškog menadžmenta (Pojam. Značaj. Sadržaj. Oblici. Proces razvijanja strategije.). Ispitivanje vanjskog okruženja (Analiziranje općeg okruženja. Ispitivanje kupaca i tržišta. Ispitivanje konkurencije iz okruženja. Dokazivanje konkurentne prednosti i kritični faktori uspjeha.). Interno procjenjivanje (Ispitivanje mogućnosti i osnovnih sposobnosti. Dodavanje konkurentnih vrijednosti. Analiza ljudskih resursa. Analiza finansijskih resursa. Analiza operativnih resursa.). Priroda strategije ispitivanja i izbora (Svrha strategije. razvoj strategije. Izbor i evaluacije strategije). Priroda implementacije strategije (Marketing. Finansije. Istraživanje i razvoj. IS/IT. Kadrovi. Upravljanje projektom. Upravljanje promjenama.). Sučeljavanje strukture i strategije (Tipovi organizacione strukture. Centralizacija vs. decentralizacija. Organizaciona konfiguracija.). Priroda globalne konkurencije (Uloga tradicionalnog međunarodnog marketinga. Razvoj globalnog poslovanja. Globalne strategije. Upravljanje globalnim kompanijama. Pridobijanje globalnih kupaca.). Rezultati procesa strateškog menadžmenta.

29. Upravljanje investicionim projektima

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Osnovni koncepti investicionih projekata (Definicija. Vrste. Životni ciklus. Oportunitet. Izvodljivost. Izvršenje. Testiranje i dokazivanje performansi.). Finansijska izvodljivost projekta. Finansijske mogućnosti investitora. Vrednovanje investitora (Računovodstveni pristup. Diskontovani gotovinski tok. Projekcija slobodnog gotovinskog toka. Procjena troškova finansiranja. Određivanje kontinuelne vrijednosti. Obračun i interpretacija rezultata.) Rentabilitet projekta (Vremenska vrijednost novca. Kriterijumi na bazi diskontovanja. Međusobno isključive alternative i problem racioniranja sredstava. Nulti rentabilitet. Evaluacija projekata pomoću "prelomne tačke".) Finansiranje projekta. Upravljanje projektom pomoću mrežnih modela. Primjena računara u upravljanju projektom.

30. Međunarodni marketing

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Nastajanje novog svjetskog poretka. Novi međunarodni ekonomski poredak (međunarodne ekonomske integracije, međunarodna trgovina i međunarodno tržište, međunarodni poslovni odnosi i međunarodni marketing). Motivi orijentacije preduzeća na strana tržišta (strategija marketinških istraživanja za potrebe izvoza, međunarodni marketinški informacijski sistem, segmentacija međunarodnih tržišta). Strategija proizvoda namijenjenog izvozu. Cijena izvoznog proizvoda. Distribucija izvoznih proizvoda. Strategija komuniciranja sa stranom sredinom (oblici komuniciranja, ekonomska propaganda, lična prodaja, unapređenje prodaje, ekonomski publicitet, odnosi s javnošću). Upravljanje aktivnostima međunarodnog marketinga (organizacija, planiranje, kontrola i revizija marketinških aktivnosti).

Strategija ulaska preduzeća u ekonomsko-tehničku saradnju s inostranstvom (transfer znanja i tehnologije, patenti i licencni sporazumi, dugoročna proizvodna koperacija, zajednička ulaganja, konsalting i inženjering, montažna proizvodnja u inostranstvu, franšizing, lizing, izvozni faktoring, kompenzacijski poslovi, vezani poslovi, tranzitni i indentni poslovi i dr.).

31. Finansijski menadžment

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Finansijska funkcija preduzeća (pojam i poslovi finansijske funkcije; odnos finansijske funkcije i drugih funkcija; organizacija finansijske funkcije). Finansijska politika i pravila finansiranja (cilj i principi finansijske politike; vertikalna pravila finansiranja; horizontalna pravila finansiranja; likvidnost i politika likvidnosti). Izvori finansiranja preduzeća (tipologija izvora; samofinansiranje; finansiranje iz uloga trećih lica; krediti kao izvor finansiranja; hartije od vrijednosti i ostali instrumenti tržišta novca; dugoročne obveznice; akcije; ostale dugoročne hartije od vrijednosti, te specifični izvori: spontani; faktoring; forfeting; lizing; franšizing). Investiranje sredstava (principi investiranja sredstava; metode vrednovanja investicionih projekata; rizici investiranja; upravljačke opcije pri investiranju). Finansijsko planiranje (koncept finansijskog planiranja preduzeća; planski bilans stanja i uspjeha; poslovni i finansijski rizik i poslovni i finansijski leveridž; plan novčanih tokova; plan dugoročnih ulaganja). Upravljanje dugoročnim ulaganjima i izvorima sredstava (upravljanje: osnovnim sredstvima; dugoročnim plasmanima; sopstvenim kapitalom, dugoročno pozajmljenim kapitalom i dugoročnim rezervisanjima). Upravljanje kratkoročnim ulaganjima i izvorima sredstava (upravljanje: zalihama; kratkoročnim finansijskim plasmanima; kratkoročnim potraživanjima po osnovu komercijalnih odnosa; kratkoročnim finansijskim obavezama; obavezama iz komercijalnih odnosa; gotovinom; raspodjelom neto-dobitka). Sanacija preduzeća (koncept sanacije; analiza ostvarenja finansijskog rezultata nesolventnog preduzeća; analiza finansijskog položaja nesolventnog preduzeća; prijedlog sanacije; mjere za uspješno poslovanje preduzeća poslije sanacije)

32. Bankarski menadžment

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Bankarska struktura i okruženje (makrofinansijska struktura i novčana akumulacija; finansijska tržišta vs. institucije; tipologija banaka i nebankarskih finansijskih institucija; regulacija bankarskog sektora). Bankarski bilansi i agregati (koncept i vrste bankarskih bilansa; tipologija bankarskih agregata; analiza bankarskih bilansa). Upravljanje bankarskim depozitima (depozitni potencijal; opšte karakteristike i determinante obima transakcionih depozita; opšte karakteristike i determinante obima štednih i oročenih depozita). Upravljanje nedepozitnim resursima banaka (osnovni koncepti nedepozitnih izvora; depozitni sertifikati; međubankarski krediti; ostali kratkoročni nedepozitni izvori; dugoročne obveznice; primarni kapital). Upravljanje bankarskim kreditima (opšte karakteristike kreditnih plasmana; kreditna politika banke; kratkoročni i dugoročni krediti privredi; krediti stanovništvu; kreditna analiza

preduzeća i domaćinstava; determinacija cjenovnih uslova zajma; determinacija cjenovnih uslova komitentskog odnosa). Upravljanje bankarskom likvidnošću (osnovni koncepti bankarske likvidne aktive; politika likvidnosti banke). Upravljanje investicionim plasmanima banaka (opšte karakteristike bankarskih investicionih plasmana; determinante investicionih prinosa; bankarska investiciona politika). Savremeni trendovi u bankarstvu (vanbilansne transakcije banaka; "wholesale" bankarstvo; međunarodno bankarstvo; elektronsko bankarstvo).

33. Ekonomika osiguranja

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Uloga i značaj osiguranja. Istorijski razvoj osiguranja. Tehnička organizacija osiguranja. Osiguravajući fond. Funkcije osiguranja. Subjekti osiguranja. Elementi osiguranja: rizik i premija. Metode upravljanja rizikom. Portfelj osiguranja. Osigurani slučaj. Suma osiguranja. Podjela osiguranja prema predmetu osiguranja na osiguranje imovine i osiguranje lica. Reosiguranje. Saosiguranje. Premijsko i uzajamno osiguranje. Obavezno i dobrovoljno osiguranje. Individualno i kolektivno osiguranje. Marketing u osiguranju. Ekonomska načela u osiguranju: sigurnost, likvidnost i rentabilnost. Osiguravajuće kompanije kao finansijske institucije. Plasman sredstava osiguravajućih kompanija.

34. Portfolio menadžment

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Analiza cijena finansijskih aktiva. Tehnička analiza. Analiza efikasnosti tržišta. Fundamentalna analiza. Koeficijent P/E. Diverzifikacija portfolia finansijskih aktiva. Efikasnost portfolia. Preferencije ulagača. Izbor portfolia. Očekivani prinos portfolia. Rizik portfolia.

35. Menadžment malih i srednjih preduzeća

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Uvod u menadžment malih i srednjih preduzeća (definicija m/s preduzeća; uloga i mjesto m/s preduzeća u istoriji; najčešći pravni oblici m/s preduzeća; značaj m/s preduzeća u zemljama razvijene tržišne privrede; pojam, značaj i karakteristike menadžmenta m/s preduzeća; praksa, teorija i nauka menadžmenta m/s preduzeća; načela, pravila i metode menadžmenta m/s preduzeća). Preduzetnik (definicija preduzetnika, preduzetničke osobine, razvitak preduzetnika, preduzetništvo i menadžment). Pristup pokretanju malog preduzeća (tržišno usmjerenje, preduzetnički duh i inovativnost, postavljanje ciljeva, izbor menadžmenta). Funkcije menadžmenta m/s preduzeća (planiranje m/s preduzeća, organizovanje m/s preduzeća, rukovođenje m/s preduzećem, upravljanje ljudskim potencijalima, kontrola m/s preduzeća). Specifičnosti menadžmenta m/s preduzeća (inkubatori – niskotroškovni način rasta preduzeća). Posebni izazovi preduzetničkog menadžmenta m/s preduzeća (rast

preduzeća, preduzetnički stres, prodaja preduzeća). Tehnologija izrade preduzetničkog projekta (planiranje preduzetničke zamisli, elementi preduzetničkog projekta). Malo preduzetništvo u perspektivi

36. Organizacija malih i srednjih preduzeća

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Preduzetnička ekonomija (cijene, zarada, troškovi i profit). Poduzetnička strategija (rad, kvalitet i rokovi). Organizacija vlastitog business-a. Osnovni oblici organizacije m/s preduzeća. Modeliranje organizacije m/s preduzeća. Organizacioni oblici funkcionalne, matrične i projektne organizacije strukture. Organizacija dijelova m/s preduzeća. Preduzetnički projekat. Preduzetnička kontrola

37. Bankarstvo i finansiranje malih i srednjih preduzeća

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Osnovni koncepti bankarstva (makrofinansijska struktura: tržišta vs. institucije; banke vs. nebankarske finansijske institucije; pojam i vrste banaka; regulacija bankarskog sektora). Bankarski bilansi i agregati (koncept i vrste bankarskih bilansa; tipologija bankarskih agregata; analiza bankarskih bilansa). Bankarski izvori sredstava (transakcioni depoziti; štedni i oročeni depoziti; nedepozitni izvori; primarni kapital banke). Bankarski krediti i ostali plasmani (opšte karakteristike kreditnih plasmana; kratkoročni i dugoročni krediti privredi; krediti stanovništvu; kreditna politika banke; determinacija cjenovnih uslova zajma; determinacija cjenovnih uslova komitentskog odnosa; politika likvidnosti banke; investicioni plasmani i investiciona politika banke). Osnovi kreditne analize m/s preduzeća (koncept kreditne analize; opšte karakteristike kreditne analize m/s preduzeća; pojam i vrste rizika u poslovanju; pojam i vrste boniteta preduzeća). Instrumenti kreditne analize m/s preduzeća (bilansi stanja i uspjeha preduzeća; izvještaj o izvorima i upotrebi sredstava; analiza novčanih tokova; komparativna analiza bilansne strukture; analiza metodom trendnih stopa; analiza koeficijenata). Analiza razvojnih projekata m/s preduzeća (sadržaj investicionog projekta; sadržaj poslovnog plana i poslovnog budžeta; preliminarna ocjena investicionog projekta; metodi: NSV; ISR; RP)

38. Istraživanje tržišta

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Definicija istraživanja tržišta (izviđajno i deskriptivno istraživanje, kauzalno istraživanje, proces istraživanja tržišta, mjerenje uspješnosti ekonomske propagande, istraživački projekti). Primarni izvori, sekundarni izvori, primjena uzorka u prikupljanju podataka, metode prikupljanja primarnih podataka, organizovanje prikupljanja primarnih podataka, obrada i analiza prikupljenih podataka i izvještaj o obavljenom istraživanju tržišta. Opšti pristup organizovanju aktivnosti istraživanja tržišta, marketing informacioni sistemi, predviđanje prodaje kao specifičnog područja

istraživanja tržišta. Specifičnosti u značaju pojedinih faza u procesu istraživanja, neophodnost korištenja specifičnih izvora sekundarnih podataka (publikacije zvaničnih državnih i međunarodnih institucija, pojedinačna istraživanja i stručni časopisi), teškoće u ocjeni pouzdanosti informacija sa inostranih tržišta.

39. Menadžersko računovodstvo

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Klasifikacija računovodstva. Mjesto i uloga upravljačkog računovodstva i njegova povezanost sa finansijskim i troškovnim računovodstvom. Analiza i pokazatelji uspješnosti poslovanja zasnovani na finansijskim izvještajima. Horizontalna i vertikalna analiza bilansa stanja i bilansa uspjeha. Analiza odnosa pozicija bilansa stanja i bilansa uspjeha: analiza likvidnosti, solventnosti, rentabilnosti, obrta imovine, utvrđivanje ukupnog izraza uspješnosti i analiza izvještaja o gotovinskim tokovima. Odnos troškova i prihoda. Upravljanje troškovima i budžetiranje kao osnov upravljanja приходima, troškovima, dobitkom i gotovinskim tokovima. Profitni centri odgovornosti. Donošenje poslovnih odluka na osnovu informacija upravljačkog računovodstva.

40. Napredno korporacijsko izvještavanje

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Okvir Komiteta za Međunarodne računovodstvene standarde (IASB). Priprema finansijskih izvještaja složenih pravnih lica (finansijski izvještaji složenih – vertikalnih i mješovitih grupa; izvještaj o gotovinskim tokovima grupe; računovodstvo za reorganizaciju i restrukturaciju grupa uključujući merdzere, preuzimanja i grupne sheme; računovodstvo za transakcije sa stranim valutama i preduzećima). Priprema izvještaja za vanjske i unutrašnje korisnike (procjena finansijskih i njima srodnih informacija; vrednovanje dionica i reorganizacija preduzeća; procjena uticaja promjena u računovodstvenoj politici i zakonskom okviru na vrijednost dionica; procjena poslovnog uspjeha preduzeća uključujući kvantitativna i kvalitativna mjerenja poslovnog uspjeha i potencijalnog neuspjeha; procjena uticaja promjena nivoa cijena i dostupni metodi vrednovanja poslovnih odluka i poslovnog uspjeha; efikasnost upravljanja dioničkim društvom unutar samog društva). Uticaj okruženja, kulturnih i društvenih faktora preduzeća na razvoj. Uticaj sadržaja finansijskih izvještaja na korisnike.

41. Revizija i interna kontrola

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Razvoj i mijenjanje prirode revizije. Socijalna uloga revizije. Propisana revizija (odgovornost, nadzor i učinak). Uloga interne revizije. Djelokrug i funkcija interne revizije. Spoljne funkcije interne revizije. Regulatorna revizija (Međunarodni revizijski standardi; Revizori). Ciljevi sistema interne kontrole. Inherentne slabosti u sistemima interne kontrole. Upotreba sistema interne kontrole od strane revizora. Ostali dokazi

revizije i interne kontrole. Izvještaji vanjske revizije. Izvještaji interne kontrole. Preporuke za unapređivanje poslovnih mogućnosti.

42. Revizija i usluge pouzdanosti

Četverogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Dvogodišnji studij: 60 (P) + 30 (V)

Profesionalna i etička razmatranja (pravila profesionalnog vođenja: profesionalna odgovornost i obaveze). Proces revizije (strategija, planiranje, dokazi i evaluacija). Zadaci revizije (revizija finansijskih izvještaja, revizija grupe, usluge vezane za reviziju, usluge određivanja pouzdanosti, predviđanje finansijskih informacija). Izvještavanje (izvještaji revizora; zaključci i izvještaji o dogovorenim procedurama i uslugama za određivanje pouzdanosti; izvještaji za upravu).